

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl soudkyně Mgr. Jitkou Hašlarovou ve věci

nezletilé:

[redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]
ve věci pěstounské péče zastoupené Statutárním městem Kladno, náměstí 17.
listopadu 2840, 272 52 Kladno, OSPOD, jako kolizním opatrovníkem
ve věci ústavní výchovy zastoupené Městem Litvínov, náměstí Míru 11, 436 01
Litvínov, OSPOD, jako kolizním opatrovníkem

dcery rodičů:

[redacted] narozená [redacted]
bytem [redacted]
[redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]

za účasti:

Statutární město Kladno - Magistrát města Kladna, OSPOD,
se sídlem 17. listopadu 2840, 272 52 Kladno
jako navrhovatele ve věci ústavní výchovy

za účasti:

[redacted] narozená [redacted]
[redacted]
jako navrhovatelky ve věci pěstounské péče

za účasti:

Okresní státní zastupitelství v Mostě

a za účasti:

Statutární město Most, Radniční 1/2, 434 01 Most, OSPOD,

Shodu s prvopisem potvrzuje - Danuše Beneková.

o nařízení ústavní výchovy,
o svěření do pěstounské péče,

takto:

- I. Nad nezletilou [redacted] narozenou [redacted] se pro dobu 3 let od právní moci rozsudku nařizuje ústavní výchova, která bude realizována v Dětském domově a školní jídelně Most, K. H. Borovského 1146, příspěvkové organizaci se sídlem K. H. Borovského 1146/2, 434 01 Most, jehož zřizovatelem je Ústecký kraj.
- II. Návrh [redacted] narozené [redacted] ze dne 3. 4. 2023 na svěření nezletilé [redacted] narozené [redacted] do její pěstounské péče se zamítá.
- III. Matka je povinna s účinností od právní moci rozsudku hradit na nezletilou [redacted] narozenou [redacted], výživné v částce 500 Kč měsíčně. Výživné je splatné vždy k poslednímu dni měsíce, na který je výživné určeno k rukám Dětského domova a školní jídelny Most, K. H. Borovského 1146, příspěvkové organizaci se sídlem K. H. Borovského 1146/2, 434 01 Most, jehož zřizovatelem je Ústecký kraj.
- IV. Otec je povinen s účinností od právní moci rozsudku hradit na nezletilou [redacted] narozenou [redacted], výživné v částce 1 000 Kč měsíčně. Výživné je splatné vždy k poslednímu dni měsíce, na který je výživné určeno k rukám Dětského domova a školní jídelny Most, K. H. Borovského 1146, příspěvkové organizaci se sídlem K. H. Borovského 1146/2, 434 01 Most, jehož zřizovatelem je Ústecký kraj.
- V. Tím se mění rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 11. 2018, č.j. [redacted] a rozsudek Okresního soudu v Mostě ze dne 9. 9. 2021, č.j. [redacted].
- VI. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem doručeným soudem dne 27. 2. 2022 se Statutární město Kladno (dále jen „navrhovatel“) domáhalo, aby soud vydal rozhodnutí, kterým by nad nezletilou nařídil ústavní výchovu. Návrh odůvodnil tím, že nezletilá [redacted] je jedním ze pěti dětí, které matka porodila. Dvě (ročník 2016 a 2022) byly dány k osvojení po souhlasu matkou uděleném po jejich porodu. Rodina je ze strany navrhovatele dlouhodobě sledována, děti byly z jeho strany vyhodnoceny jako ohrožené. Matka žije v posledních několika letech s partnerem [redacted] který je otcem nezletilého [redacted] nar. [redacted]. Jejich partnerský vztah je vyhrocený, v domácnosti opakovaně zasahovala Policie České republiky kvůli domácímu násilí a nadměrnému užívání alkoholu matkou a jejím partnerem. Matka s partnerem opakovaně mění místo pobytu, rodina je závislá na příjmu z dávek. Děti byly umístěny na základě žádosti matky v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v období od 26. 7. 2021 do 12. 11. 2021, poté je matka opětovně převzala do péče. Od 1. 7. 2022 získala matka s partnerem a dětmi ubytování v azylovém domě v Mostě. V termínu 21. 11. 2021 proběhla případová konference z důvodu hrozící ztráty bydlení kvůli nadužívání alkoholu a OPL, matka s partnerem opakovaně porušovali režim ubytovacího zařízení, matka nebyla schopna zajistit nezletilé a ostatním dětem bezpečné prostředí ani za pomoci sociálních pracovníků azylového domu, ani po intervenci navrhovatele nedošlo k nápravě. Následně došlo k odebrání nezletilých dětí včetně [redacted] která byla umístěna s polorodou sestrou [redacted] v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v Mostě. Matka má uzavřenu od 9. 2. 2023 smlouvu o ubytování [redacted] kde má možnost využít sociální poradenství a služby, matka po odebrání dětí sdělila, že bude intenzivně

s partnerem řešit svou závislost a docházet na [REDAKCE] najde si zaměstnání a upraví si podmínky pro převzetí dětí. Ke dni podání návrhu matka žádné kroky nepodnikla. Při jednání dne 13. 3. 2023 jí byla nabízena pobytová protialkoholická léčba s možností nástupu v dubnu 2023, matka jako prioritu vyhodnotila nalezení zaměstnání, užívání alkoholu nevidí jako problém. Otec se na péči o nezletilou dlouhodobě nepodílí. Navrhovatel žádal, aby byla nad nezletilou [REDAKCE] nařízena ústavní výchova, která bude realizována v Dětském domově v Mostě, kde by byla umístěna spolu se svou polorodou sestrou [REDAKCE], neboť je v rozporu se zájmy nezletilé, aby došlo k jejímu oddělení od sestry.

2. Nezletilá [REDAKCE] je na základě usnesení Okresního soudu v Mostě ze dne 3. 2. 2023, č.l. [REDAKCE] ve spojení s usnesením Okresního soudu v Mostě ze dne 1. 3. 2023, č.j. [REDAKCE] umístěna prozatímně v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc Most'áček spolu se svou polorodou sestrou [REDAKCE]

3. Kolizní opatrovník nezletilé pro řízení o nařízení ústavní výchovy se k návrhu na nařízení ústavní výchovy připojil, argumentoval nevhodností oddělení nezletilé od polorodé sestry.

4. Dne 3. 4. 2023 byl k Okresnímu soudu v Mostě podán návrh [REDAKCE] (dále jen „navrhovatelka“) na svěření nezletilé [REDAKCE] do její pěstounské péče. Návrh odůvodnila tím, že je partnerkou otce matky nezletilé, matka má problémy s alkoholem, nezletilá je umístěna v zařízení. Navrhovatelka uvedla, že si [REDAKCE] brala s partnerem k sobě na víkendy a prázdniny od jejich čtyř let a stále je s ní v kontaktu. Matka s tímto uspořádáním souhlasí. Žádala, aby soud jejímu návrhu vyhověl, aby jí a partnerovi [REDAKCE] v budoucnu nevyčítala, že si ji nevzali k době, když jí mají rádi a berou si ji na propustky.

5. Matka žádala, aby byla nezletilá svěřena do pěstounské péče navrhovatelky s tím, že [REDAKCE] by oddělení od sestry mohlo prospět, neboť je na ní mladší sestra vázána, ve všem na ní spoléhá a je zvyklá na její pomoc.

6. Otec se k jednání soudu, ač řádně předvolán, bez omluvy nedostavil, bylo tedy jednáno v jeho nepřítomnosti.

7. Kolizní opatrovník nezletilé pro řízení o svěření do pěstounské péče navrhl zamítnutí tohoto návrhu, neboť shledal v rozporu se zájmy [REDAKCE] její oddělení od sestry.

8. Statutární město Most doporučilo posoudit věc v kontextu se situací nezletilé [REDAKCE], byť o ní probíhá samostatné řízení. Je zjevné, že [REDAKCE] si přeje být svěřena do pěstounské péče navrhovatelky, toto uspořádání by bylo v rozporu se zájmy mladší [REDAKCE], obě nezletilé mají klasické sesterské pouto a není v jejich zájmu je dělit.

10. Okresní státní zastupitelství doporučilo situaci nezletilé řešit jejím odebráním z péče matky, k němuž došlo toliko prozatímně, nařízením ústavní výchovy. Žádný z rodičů není schopen zajistit péči o nezletilou, dle stanoviska psychologa je u nezletilé dáno pevné pouto k sestře, svěřením [REDAKCE] do pěstounské péče navrhovatelky by došlo k jeho přetržení.

11. Nezletilá byla *rozsudkem Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 11. 2018, č.j. [REDAKCE]* svěřena do péče matky a otci bylo vyměřeno výživné v částce 500 Kč měsíčně. *Rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 9. 9. 2021, č.j. [REDAKCE]* bylo výživné na nezletilou s účinností od 1. 9. 2021 otci zvýšeno na částku 1 500 Kč měsíčně.

12. Dne 21. 11. 2022 byla ve vztahu k nezletilé a jejím polorodým sourozencům konána případová konference, děti byly vedeny jako ohrožené domácím násilím, nadužíváním alkoholu rodiči, častým stěhování a neschopností matky a jejího partnera zajistit finanční prostředky pro rodinu. V době konání případové konference byla matka s partnerem a dětmi ubytována od 1. 7. 2022 v azylovém domě, kde porušovali režim zařízení užíváním alkoholu, bylo řešeno fyzické napadení matky jejím partnerem pod vlivem alkoholu v přítomnosti dětí. Matka a její partner byli pracovníky zařízení vedeni k tomu, aby se v případě, že budou mít potřebu užívat alkohol, domluvili na převzetí péči o děti. Matka dohodu porušila v době pracovního pobytu partnera v Německu, kdy se opila a usnula, péči o děti převzala pracovnice zařízení. V druhém případě matka bez vědomí partnera v noci odešla ze zařízení a vrátila se druhý den pod vlivem alkoholu. Matka byla partnerem v zařízení opakovaně fyzicky napadena, obživu a alkohol si zajišťují krádežemi, v případě, že jsou pod vlivem OPL, se zařízením nespolupracují. Matka je v ostatních ohledech schopna děti řádně zajistit, mezi matkou a jejím partnerem dochází k hádkám v přítomnosti nezletilých dětí, užívání alkoholu se stupňovalo, spolupráce s [REDAKCE] byla matkou a jejím partnerem vnímána jako nutné zlo, obtěžovala je a byla bez objektivního vlivu na situaci. V důsledku užívání alkoholu matkou a jejím partnerem v zařízení došlo k ukončení smlouvy o pobytu (viz zpráva zařízení ze dne 1. 11. 2022 a 1. 11. 2022 a 30. 1. 2023). Matka i její partner připustili nadužívání alkoholu a avizovali začátek spolupráce s [REDAKCE] kam se dostavovali v termínech 24. 11. 2022, 19. 12. 2022 a 25. 1. 2023, ze schůzek v kratších intervalech s opakovaně omlouvali. Oba partneři spolupracovali s [REDAKCE] již v roce 2020 a 2021, došlo u nich ke snížení spotřeby alkoholu, matka zvládla alkohol vynechat i tři měsíce v řadě. Matka spolupráci obnovila v září 2022, v lednu 2023 došlo k omezení spolupráce, partneři si sice termíny konzultací smlouvali, opakovaně je přesouvali či se k nim nedostavovali. Matka je na svůj stav bez náhledu, spolupráci chápe jako nutnost, odebrání dětí nemělo na jejich přístup vliv, vhodnější by pro matku byla pobytová léčba, k alkoholu má pozitivní postoj a je součástí jejího životního stylu (viz zpráva Most k naději). Mezi matkou a jejím partnerem dochází opakovaně k násilnému chování, matka je svým partnerem v opilosti před dětmi verbálně a fyzicky napadána, k jednání partnera matky je opakovaně volána Policie České republiky a Městská policie Most (viz sdělení Policie České republiky ze dne 15. 3. 2023 a sdělení Městské policie Most ze dne 15. 3. 2023).

13. Soud měl k dispozici zprávy o pobytu nezletilé [REDAKCE] v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ze dne 10. 3. 2023, 14. 4. 2023 a 17. 4. 2023 ze kterých vyplývá, že se jedná o druhý pobyt nezletilé [REDAKCE] v zařízení, při přijetí plakala, poté se velmi rychle adaptovala, ráda vypomáhá s domácími pracemi, do školy chodí rovněž ráda, má pěkné známky, dochází do školní družiny a na obědy ve škole zdarma, které jí zajistila matka, do školy se dopravuje sama a samostatně si vypracovává domácí úkoly. Je v telefonickém kontaktu s babičkou, dále v osobním a telefonickém s matkou a jejím partnerem, občas projevila stesk po bratrovi [REDAKCE]. Se sestrou se občas pošťuchují, [REDAKCE] je vůči [REDAKCE] více fyzicky útočná, [REDAKCE] se jí snaží oplácet, a v těchto případech je nutné usměrnění, [REDAKCE] má však sestru ráda, chce o ní mít přehled a pokud si nehrají spolu, hlídá si ji. [REDAKCE] má svou sestru ráda, jako starší ji respektuje, dá na její názor, pokud je [REDAKCE] ve školní družině, [REDAKCE] se na ni doptává. [REDAKCE] v termínu od 6. 4. do 10. 4. 2023 absolvovala velikonoční pobyt u navrhovatelky a dědečka, kde se jí velmi líbilo a přála si tam zůstat. Zařízení rovněž doložilo vyjádření dědečka nezletilé k jejímu pobytu v domácnosti navrhovatelky ze dne 12. 4. 2023, ve kterém dědeček uvádí, že [REDAKCE] několikrát před pobytem spontánně uvedla, že se těší, až bude bez sestry, která dělá nepořádek, neustále lítá a fyzicky ji napadá, chce se s ní prát a na tváři jí udělal krvavý šrám, což může dědeček potvrdit. V průběhu návštěvy byla spokojená, netrpěla žádnou úzkostí, pouze při zpáteční cestě jevila známky stresu a na dotaz, jak se těší na sestru odpověděla, že moc ne. Dědeček ve zprávě výslovně uvedl, že spolu s navrhovatelkou považují soužití sester za nefunkční, sestry si nerozumí, každá má jinou povahu. Zprávy týkající se [REDAKCE]

hovoří o její citlivé a vnímavé povaze, ráda je středem pozornosti, vypomáhá tetám s domácími pracemi. Je impulzivní, občas se nedokáže na některé věci soustředit a od činností odbíhá, ráda se objímá a přirozeně projevuje náklonost, neumí vyhodnotit své chování, kdy je její aktivita vítána a kdy už za hranicí. Byla přijata k povinné školní docházce v zařízení, kam dochází i [REDAKCE] při velikonocní pobyty [REDAKCE] u navrhovatelky na ni první dva dny působil negativně a byla smutná.

14. V rámci případové konference konané dne 18. 5. 2023 byly navrhovatelce a jejímu partnerovi prezentovány závěry psychologky zařízení o pevné sourozenecké vazbě mezi [REDAKCE] a sestrou, bylo jim vysvětleno, jak se vazba projevuje, že děvčata spí spolu na jedné posteli, mají společný samostatný pokoj. Zároveň byli seznámeni i s tím, že [REDAKCE] se několikrát ptala, zda s ní na pobyt může jet i sestra, už tak nečiní, protože ví, že to nebude umožněno. Nyní je postavena před volbu, jestli upřednostní sestru nebo dědečka, není žádoucí, aby si myslela, že je to na ní. Partner navrhovatelky v rámci případové konference uvedl, že [REDAKCE] znají od mala, [REDAKCE] se stranila kontaktu s nimi, [REDAKCE] měla v minulosti stavy, kdy při záchvatu vzteku omdlévala, mají s navrhovatelkou obavy, že by ji výchovně nezvládli, navrhovatelka by výchovu obou sester nezvládla psychicky, byť je nikdy u sebe společně neměli.

15. [REDAKCE] byla spolu se sestrou vyšetřena dvakrát psychologkou, ze zprávy z konce března 2023 (vypracované před tím, než byl podán návrh na svěření [REDAKCE] do pěstounské péče) vyplývá, že mezi [REDAKCE] a sestrou je dána sourozenecká vazba, projevují zdravou sourozeneckou rivalitu, jsou si vzájemnou psychickou oporou při nefunkční rodině a projevují potřebu být spolu. [REDAKCE] vyjádřila přání, aby [REDAKCE] mohla jezdit na pobyty s ní a pokud by to nešlo, tak aby jezdila na pobyty ke svému otci a nebyla sama. Psycholožka rozdělení sester nedoporučila, jako nejvhodnější variantu doporučila společné svěření do pěstounské péče či společné umístění do dětského domova, pobyty jim umožní udržet vztah s rodinnými příslušníky. Ze zprávy ze dne 27. 4. 2023 pak vyplývá, že vztah sester je běžný sourozenecký, jsou si navzájem důležité. [REDAKCE] se několikrát ptala dědy, jestli může jet [REDAKCE] na pobyt s ní, ale bylo jí odpovězeno, že nemají autosedačku. Oběma je dle sdělení [REDAKCE] smutno, když spí samy a jsou od sebe. Doporučení psychologky bylo totožné jako v původní zprávě.

16. K poměrům matky bylo zjištěno, že je svobodná, má další dvě vyživovací povinnosti k nezletilým dětem, a to k [REDAKCE], nar. [REDAKCE], a [REDAKCE], nar. [REDAKCE] a [REDAKCE] narozené [REDAKCE] (viz výpis z centrální evidence obyvatel). Nezletilý [REDAKCE] je na základě rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 2. 5. 2023, č.j. [REDAKCE] svěřen do péče [REDAKCE] své babičky ze strany otce (partnera matky). Nezletilý [REDAKCE] byl před svěřením do péče babičky rozsudkem od 3. 2. 2023 umístěn v její péči na základě usnesení o předběžném opatření. Rodiče nejsou schopni péči o něj zajistit, nedisponují dostatečnými finančními prostředky, zdrojem příjmů a schopností konstruktivně přistoupit k řešení své závislosti na alkoholu. [REDAKCE] je na základě souhlasu s osvojením uděleném matkou dne 11. 10. 2022 u Okresního soudu v Mostě v péči budoucích osvojitelů. K poměrům matky bylo dále zjištěno, že je od února 2023 ubytována v azylovém domě v Mostě, do března 2023 pobírala podporu v nezaměstnanosti, před odebráním nezletilých byla s nezletilým [REDAKCE] na rodičovské dovolené a měla příjem z rodičovského příspěvku a přídavků na tři děti (viz sdělení úřadu práce). Od 16. 11. 2022 je evidována jako uchazečka o zaměstnání bez zdravotního omezení a se základním vzděláním, od ledna 2023 je jí vyplácena podpora v nezaměstnanosti (viz sdělení úřadu práce, sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení). Na konzultace do adiktologické poradny se matka dostavuje sporadicky a je zjevné, že to není její prioritou, matka ani její partner nemají náhled na svůj problém s návykovými látkami ani jakoukoli motivaci k řešení problému (viz zprávy Most k Naději vypracované [REDAKCE]). Matka je od 9. 2. 2023 ubytována v azylovém domě, aktivně si hledá nové zaměstnání, nicméně na pracovní pohovor v termínu 14. 4. 2023 se

nedostavila, samostatné bydlení si hodlá najít až poté, kdy našetří ze svých budoucích příjmů ze zaměstnání na kauci na byt, bylo jí poskytnuto poradenství, s řešením hodlá matka vyčkat, než si vše rozmyslí (*viz zpráva azylového domu ze dne 17. 4. 2023 o spolupráci s matkou*).

17. Otec je svobodný, má další vyživovací povinnost k nezletilému [REDAKCE] nar. [REDAKCE], který byl *rozsudkem Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 5. 3. 2019, č.j. [REDAKCE]* svěřen do péče své matky a otci bylo vyměřeno výživné v částce 1 000 Kč měsíčně. Dále bylo k poměrům otce zjištěno, že se od narození na péči o nezletilou nijak nepodílí, jeho otcovství k nezletilé bylo určeno rozhodnutím soudu. Nemá žádný oficiální zdroj příjmu, dávky státní sociální podpory nepobírá (*viz sdělení úřadu práce*), není evidován jako zaměstnanec (*viz sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Mladá Boleslav*) ani jako uchazeč o zaměstnání v příslušné evidenci (*viz sdělení úřadu práce*).

18. K poměrům navrhovatelky bylo z její účastnické výpovědi a dalších provedených důkazů zjištěno, že je svobodná, plně svéprávná, je státní občankou České republiky, má trvalý pobyt od roku 1993 v [REDAKCE] (*viz výpis z centrální evidence obyvatel*). Je cca deset let družkou otce matky nezletilé [REDAKCE] nar. [REDAKCE], z toho 7 let žijí ve společné domácnosti. Navrhovatelka se léčí s diabetes a zvýšeným cholesterolem, léčba jí v běžném životě nijak neomezuje. Žije s dědečkem nezletilé v pronajatém bytě, náklady na bydlení činí 15 000 Kč měsíčně, zálohy na elektřinu 1 500 Kč měsíčně. Navrhovatelka je zaměstnána na dobu neurčitou na pozici skladník – operátor s příjmem okolo 28 000 Kč měsíčně, exekuce na příjmy nemá (*viz sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Mělník, [REDAKCE] a.s.*). Navrhovatelka má již dospělou samostatnou dceru, nemá žádnou vyživovací povinnost k dítěti. Vztah s partnerem navrhovatelka hodnotí jako perspektivní, jsou schopni se na všem dohodnout, partner je ochotný ji vozit za příbuznými, neboť navrhovatelka není držitelkou řidičského oprávnění. Nezletilou [REDAKCE] si s partnerem brala od jejích čtyř let jednou až dvakrát za dva měsíce na víkendy, brali ji i na dovolené. K matce má navrhovatelka dobrý vztah, v minulosti se ji pokoušeli s partnerem sdělit, že její chování není v pořádku, vytýkali jí časté stěhování, ale bez efektu. Navrhovatelka ví, že se nezletilé v zařízení nelíbí, při telefonických hovorech vyjadřuje nespokojenost, navrhovatelka se jí snaží povzbudit, že si pro ni příště zase přijedou. K dotazům pak navrhovatelka uvedla, že přímo se [REDAKCE] v zařízení nekomunikují, při telefonických kontaktech je [REDAKCE] přítomna, neboť [REDAKCE] si nosí telefon do jejich společného pokoje. [REDAKCE] však nic neříká, nikdy nepozdraví první, nijak souvisle do telefonu nehovoří, občas zpívá či jinak šaškuje. Případnou realizaci kontaktů [REDAKCE] a jejich sourozenců by navrhovatelka preferovala domlouvat telefonicky. Navrhovatelka nepovažuje za možné, že by byla schopna zvládnout péči o obě sestry, je pravdou, že mezi sourozenci nedělali s partnerem rozdíly např. v dávání dárků, když byla [REDAKCE] malá, navrhovatelka ji chovala. Nyní je to pro ni nemožné, [REDAKCE] na rozdíl od [REDAKCE] mazlivá není, je neustále v pohybu. Po konání případové konference s partnerem zvažovali, že by zkusili víkendový pobyt obou děvčat v jejich domácnosti, ale nic v tomto směru neučinili. Domácnost navrhovatelky je pro potřeby nezletilé [REDAKCE] vybavena řádně, měla by k dispozici svůj vlastní pokoj, v rámci prošetřování poměrů partner navrhovatelky uvedl, že [REDAKCE] si neberou, protože je těžce zvladatelná a hyperaktivní (*viz zpráva Městského úřadu Brandýs nad Labem*). Jak navrhovatelka, tak její partner nebyli nikdy soudně trestáni (*viz opis z evidence rejstříku trestů*), partner navrhovatelky je zaměstnán s příjmem 15 400 Kč měsíčně, z příjmu jsou mu činěny exekuční srážky v maximálním rozsahu cca 2 000 Kč měsíčně (*viz sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení Mělník, [REDAKCE]*), partneři nepobírají dávky státní sociální podpory a hmotné nouze (*viz sdělení úřadu práce Mělník*), navrhovatelka ani její partner nebyli řešeni v posledních třech letech pro přestupkové jednání [REDAKCE]

19. Z dalších provedených důkazů nezjistil soud ničeho podstatného pro rozhodnutí ve věci.

20. Na základě shora uvedeného dospěl soud k následujícímu závěru o skutkovém stavu věci: Nezletilá [REDAKCE] je nejstarším dítětem matky, otec o ni od narození neprojevuje zájem, na péči o ni se nikdy nepodílel. Matka má další dvě mladší děti, žije v partnerské vztahu s otcem nejmladšího z nich, u posledního dítěte, které porodila, dala souhlas s osvojením. Nezletilá byla svěřena do péče matky, otci bylo uloženo hradit na ni výživné v částce 1 500 Kč měsíčně. Matka a její partner nadměrně užívají alkoholické nápoje, pod jejich vlivem není matka schopna péči o děti zajistit. Matka s partnerem se vzájemně před nezletilými fyzicky napadají, k jejich hádkám byla opakovaně volána policie. S dětmi žili v azylovém domě, pobyt jim z důvodu jejich chování nebyl prodloužen, děti byly matce z těchto důvodů prozatímně odebrány. Matka je ve vztahu ke svému chování bez jakékoli reflexe, od odebrání dětí nebyla schopna si zajistit zaměstnání, problém s alkoholem se u ní prohlubuje, ona si jej nepřipouští. Nabízenou pomoc ze strany dostupných sociálních služeb nevyužila. Je evidována jako uchazečka o zaměstnání se základním vzděláním bez zdravotního omezení, do adiktologické poradny dochází sporadicky, na odvykací pobyt odmítá nastoupit, problém s užíváním alkoholu si nepřipouští, stejně tak i problematický vztah s partnerem. K rukám matky byla do konce března 2023 vyplácena podpora v nezaměstnanosti, před odebráním dětí byla s nezletilým [REDAKCE] na rodičovské dovolené a pobírala rodičovský příspěvek a přídavky na děti. S [REDAKCE] a jejími sourozenci se pravidelně stýká, bere si je na vycházky, je schopna s nimi zajistit docházku k lékařům a v případě [REDAKCE] i zápis k povinné školní docházce, s konzumací alkoholu nepřestala, vztah s partnerem udržuje i nadále. Otec nezletilé není evidován jako uchazeč o zaměstnání či zaměstnanec, nepobírá dávky hmotné nouze ani dávky státní sociální podpory, má další vyživovací povinnost k nezletilému synovi, na kterého mu bylo vyměřeno výživné v částce 1 000 Kč měsíčně, výživné mu bylo vyměřováno v době, kdy byl pracovně zařazen v rámci výkonu trestu odnětí svobody. [REDAKCE] je spolu se svou mladší sestrou [REDAKCE] prozatímně od 3. 2. 2023 umístěna v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v Mostě, jejich mladší polorodý bratr [REDAKCE] byl svěřen do péče své babičky ze strany otce (matky matčina partnera), která má již v péči jeho další nezletilé děti a péči o [REDAKCE] a její sestru není schopna převzít, kontakt mezi sourozenci probíhá. [REDAKCE] je zdravá, její potřeby odpovídají věku, dochází do druhé třídy základní školy s velmi dobrým prospěchem, matka se s ní pravidelně vídá a bere si ji na vycházky spolu se sourozenci. Po umístění ji telefonicky kontaktovala navrhovatelka (partnerka [REDAKCE] dědy ze strany matky), která projevila zájem o její převzetí do pěstounské péče návrhem podaným k soudu z počátku měsíce dubna 2023. [REDAKCE] navrhovatelku a svého dědu opakovaně bezúspěšně žádala, aby s ní k nim na pobyt mohla jet i sestra, vždy jí bylo odpovězeno, že nemají autosedačku, pak již v žádostech nepokračovala. V domácnosti navrhovatelky, kde si vyzkoušela pobyt o velikonočních prázdninách 2023, se jí líbilo. Nezletilá [REDAKCE] má úzký sourozenecký vztah se svou sestrou [REDAKCE] v zařízení spí spolu v posteli, přejí si být i nadále spolu, v případě, že bude nezletilá [REDAKCE] svěřena do péče navrhovatelky, bude mít o sestru obavy, vnitřně si toto řešení nepřejí. Je si vědoma toho, že její přání být se sestrou u navrhovatelky nebude vyslyšeno a již jej proto neprojevuje, zároveň si je vědoma toho, jak se má před navrhovatelkou a dědou o své sestře vyjadřovat, aby mohla žít u nich. Navrhovatelka je přesvědčena o tom, že zvládne péči pouze o pro ni neproblematickou [REDAKCE] opakovaně poukazuje na to, že [REDAKCE] sestru nemá ráda, je pro ni přítěží a bez ní se bude mít lépe. [REDAKCE] vnímá navrhovatelka jako výchovně nevladatelnou, hyperaktivní, vůči sestře násilnickou a bez jakéhokoli vztahu k ní a jejímu partnerovi, sourozeneckou vazbu opakovaně bagatelizuje. Z její strany a ze strany jejího partnera nedošlo k žádnému pokusu o sblížení s [REDAKCE] sestrou, byť ta je dle sdělení zařízení velmi kontaktní, komunikativní a citlivá, dle sdělení navrhovatelky se komunikaci a kontaktům s ní a jejím partnerem vyhýbá, do telefonu první nepozdraví a je stále roztěkaná, je si vědoma skutečnosti, že ji navrhovatelka i děda odmítají a nechce být z důvodu svého povahového nastavení těmito situacím vystavována. Doporučovaný zkušební společný

pobyt sester v domácnosti navrhovatelky nebyl z důvodu nezájmu navrhovatelky realizován, v budoucnu jej rovněž nelze očekávat. Navrhovatelka je v tomto postoji podporována svým partnerem, dědečkem obou nezletilých, který je přesvědčen o nefunkčnosti soužití sester, neslučitelnosti jejich povah a nezvladatelnosti nezletilých. V tomto postoji navrhovatelka i její partner setrvali i poté, co jim v rámci poslední případové konference byly sděleny informace o přáních a postojích. Domácnost navrhovatelky je vybavena v souladu s potřebami nezletilých. Navrhovatelka i její partner jsou pro nezletilou osobami blízkými, navrhovatelka je schopna zajistit nezletilé péči a kontakt s rodiči a sourozenci, který však nebude probíhat v bydlíšti navrhovatelky, navrhovatelka je za pomoci svého partnera schopna dojíždět na setkání se sourozenci nezletilých a s její matkou. K osobě navrhovatelky a jejího partnera nebylo zjištěno žádných negativní poznatků. Partner navrhovatelky se svěřením do její pěstounské péče souhlasí. Navrhovatelka a její partner projevují sníženou schopnost vnímat přání a pocity nezletilých a její vyjádření si reprodukuje způsobem, který odpovídá jejich přáním a potřebám, nemají zájem pracovat na svém vztahu s mladší sestrou nezletilých, která je rovněž vnučkou partnera navrhovatelky a je pro nezletilou hlavní vazební osobou, vzájemnou vazbu sester bagatelizují a nerozpakují se sdělit, že soužití sester je nefunkční. Zařízení, v němž má být navrhovaná ústavní výchova realizována, je v Mostě, tedy v místě bydliště matky, zároveň je v něm počítáno s umístěním nezletilých, v Mostě rovněž žije paní, která má do své péče svěřeného bratra nezletilých. Nezletilá zde dochází do školy, kam přijali od září 2023 i její sestru.

21. Dle ust. § 971 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.z.“) jsou-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, anebo jeho řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, anebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit, může soud jako nezbytné opatření také nařídít ústavní výchovu. Učiní tak zejména tehdy, kdy dříve učiněná opatření nevedla k nápravě. Soud přitom vždy zvažuje, zda není na místě dát přednost svěřením dítěte do péče fyzické osoby. Podle odst. 4 téhož ustanovení soud v rozhodnutí, kterým nařizuje ústavní výchovu, označí zařízení, do kterého má být dítě umístěno. Přitom přihlédne k zájmům dítěte a k vyjádření orgánu sociálně-právní ochrany dětí. Soud dbá na umístění dítěte co nejbližší bydlišti rodičů nebo jiných osob dítěti blízkých. To platí i tehdy, rozhoduje-li soud o přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy.

22. Dle ust. § 972 odst. 1 o.z. lze ústavní výchovu nařídít nejdéle na dobu tří let. Ústavní výchovu lze před uplynutím tří let od jejího nařízení prodloužit, jestliže důvody pro nařízení ústavní výchovy stále trvají. Trvání ústavní výchovy lze prodloužit opakovaně, vždy však nejdéle na dobu tří let. Po dobu, než soud rozhodne o zrušení nebo o prodloužení ústavní výchovy, dítě zůstává v ústavní výchově, i když už uběhla doba dříve rozhodnutím soudu stanovená. Podle odst. 2 téhož ustanovení pomínou-li důvody, pro které byla ústavní výchova nařízena, nebo je-li možné zajistit dítěti jinou než ústavní péči, soud neprodleně ústavní výchovu zruší a zároveň rozhodne podle okolností o tom, komu bude napříště dítě svěřeno do péče.

23. Dle ust. § 913 odst. 1, odst. 2 o.z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, případně zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlédnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédne se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.

24. Dle ust. § 915 odst. 1 o.z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.

25. Dle ust. § 921 o.z. se výživné plní v pravidelných dávkách a je splatné vždy na měsíc dopředu, ledaže soud rozhodl jinak nebo se osoba výživou povinná dohodla s osobou oprávněnou jinak.

26. Dle ust. § 922 odst. 1 o.z. výživné lze přiznat jen ode dne zahájení soudního řízení; u výživného pro děti i za dobu nejdéle tři let zpět od tohoto dne.

27. Dle ust. § 958 o.z. nemůže-li o dítě osobně pečovat žádný z rodičů ani poručník, může soud svěřit dítě do osobní péče pěstounovi. Pěstounská péče má přednost před péčí o dítě v ústavní výchově.

28. Dle ust. § 960 o.z. mají rodiče vůči dítěti povinnosti a práva vyplývající z rodičovské odpovědnosti, s výjimkou práv a povinností, které zákon stanoví pěstounovi, ledaže soud z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodne jinak. Rodiče mají právo se s dítětem osobně a pravidelně stýkat i právo na informace o dítěti, ledaže soud z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodne jinak.

29. Dle ust. § 961 o.z. svěření dítěte do pěstounské péče nemá vliv na trvání vyživovací povinnosti rodičů k dítěti. Soud stanoví rodičům rozsah výživného s ohledem na jejich možnosti, schopnosti a majetkové poměry a odůvodněné potřeby dítěte.

30. Dle ust. § 962 o.z. kdo se má stát pěstounem, musí skýtat záruky řádné péče, mít bydliště na území České republiky a musí souhlasit se svěřením dítěte do pěstounské péče. Ujala-li se osobní péče o dítě osoba příbuzná nebo dítěti blízká, dá jí soud přednost před jinou osobou, ledaže to není v souladu se zájmy dítěte.

31. Dle ust. § 965 odst. 1 a 3 o.z. může být se souhlasem druhého manžela dítě svěřeno do pěstounské péče jen jednoho z manželů. Na osobní péči o dítě v pěstounské péči se podílí i manžel pěstouna, pokud žije v rodinné domácnosti.

32. Dle ust. § 966 odst. 1, 2 o.z. je pěstoun povinen a oprávněn o dítě osobně pečovat. Pěstoun při výchově dítěte vykonává přiměřeně povinnosti a práva rodičů. Je povinen a oprávněn rozhodovat jen o běžných záležitostech dítěte, v těchto záležitostech dítě zastupovat a spravovat jeho jmění. Má povinnost informovat rodiče dítěte o jeho podstatných záležitostech. Vyžadují-li to okolnosti, stanoví další povinnosti a práva pěstouna soud.

33. Dle ust. § 967 o.z. má pěstoun povinnost udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s jeho rodiči, dalšími příbuznými a osobami dítěti blízkými. Má povinnost umožnit styk rodičů s dítětem v pěstounské péči, ledaže soud stanoví jinak.

34. Dle ust. § 968 o.z. pomáhá dítě svěřené do pěstounské péče podle svých možností a schopností v pěstounově domácnosti; má-li vlastní příjem, přispívá i na úhradu společných potřeb rodiny.

35. Dle ust. § 970 o.z. zaniká pěstounská péče nejpozději, nabude-li dítě plné svéprávnosti, jinak jeho zletilostí.

36. Na základě shora uvedeného závěru o skutkovém stavu a shora uvedených zákonných ustanovení dospěl soud k následujícímu právnímu posouzení: Matka nezletilé není schopna zajistit [REDAKCE] a jejím polorodým sourozencům řádnou péči a bezpečné prostředí s ohledem na svou dlouhodobou a zhoršující se neřešenou závislost na alkoholu, domácí násilí mezi ní a jejím partnerem a neschopnost zajistit si stabilní prostředí pro výchovu dětí. Otec nezletilé se na péči o ni do jejího narození nepodílí a o dceru neprojevuje zájem. V péči matky, kam byla nezletilá

původně svěřena, je její řádný vývoj ohrožen, nezletilá je opakovaně svědkem násilí mezi matkou a jejím partnerem, opakovaně byla přítomna situacím, kdy je matka pod silným vlivem alkoholu neschopna své děti vnímat a postarat se o ně. Soud tedy vyhodnotil matku jako za stávajících okolností nezpůsobilou zajistit nezletilé [redacted] řádnou péči. Dalším úkolem soudu bylo zvážit, jaké uspořádání poměrů nezletilé do budoucna je v jejím nejlepším zájmu, kdy na straně jedné vážil mezi jejím svěřením do pěstounské péče družky [redacted] dědy ze strany matky a umístěním do ústavní výchovy spolu s její polorodou mladší sestrou. Ze zákona by mělo být svěřením dítěte do péče osoby blízké (kterou navrhovatelka ve vztahu k [redacted] skutečně je) přednost před umístěním nezletilé do ústavní výchovy, není-li to v rozporu s jeho zájmy. Soud však vycházel primárně z doporučení psychologky a kolizního opatrovníka nezletilé, který její oddělení od sestry, ke kterému by fakticky došlo jejím svěřením do pěstounské péče, nedoporučoval a řádně své stanovisko podložil. Navrhovatelka byla s tímto stanoviskem předem a opakovaně seznámena, v jejím postoji k mladší sestře (vnučce jejího partnera) nedošlo k žádným změnám, ze strany navrhovatelky nebylo ani uvažováno o možnosti brát si mladší sestru na propustky do domácnosti v případě, že by bylo jejímu návrhu vyhověno. Pro soud byl tento nedostatek empatie ve vztahu k pocitům a situaci nezletilé [redacted] dalším hlediskem, které vzal do úvahy při rozhodování. Nezletilá [redacted] je ze strany navrhovatelky a jejího partnera objektivně postavena do situace, kdy má pocit, že musí volit mezi mladší sestrou, ke které zaujímá ochranný a pečovatelský postoj, a možností žít mimo ústavní zařízení, ale bez sestry, která v něm zůstane. Soud si je vědom toho, že navrhovatelka se subjektivně cítí nezpůsobilá převzít do péče obě sestry, tento postoj by nebyl překážkou svěřením nezletilé do její péče. Její nedostatečná schopnost připustit si, že i [redacted] jako šestileté dítě se podvědomě vyhýbá situacím, kdy by byla v kontaktu s ní a jejím partnerem proto, že ví, že je nechtěná a tato situace je pro ni zraňující, však pro vyhovění návrhu na svěřením do pěstounské péče překážkou je. Zároveň bylo přihlédnuto i k postoji jejího partnera, dědečka obou nezletilých, který spolu s navrhovatelkou není schopen si připustit, že se sestry mají rády, jsou na sebe zvyklé a toto jejich pouto bylo posíleno negativními událostmi, které společně prožily. Na základě shora uvedeného dal soud před svěřením nezletilé do pěstounské péče navrhovatelky přednost jejímu umístění do ústavního zařízení spolu s její sestrou (výrok I a II), u níž v tuto chvíli nepřipadají do úvahy jiná řešení. Při rozhodnutí vzal v potaz i to, že zařízení, kde bude ústavní výchova vykonávána, se nachází v místě dosavadního bydliště nezletilé, nezletilá zde dochází do školy, bydlí zde její matka, která si ji i se sourozenci ze zařízení pravidelně bere na vycházky.

37. Výrokem III a IV soud vyměřil oběma rodičům na nezletilou [redacted] výživné, a to s účinností od právní moci rozsudku. V případě matky soud přihlížel k tomu, že jí žádná objektivní překážka nebrání nalézt si zaměstnání alespoň za minimální mzdu, počtu jejích dalších vyživovacích povinností a též k tomu, že nezletilou pravidelně navštěvuje, beze jí na procházky, při nichž jí pořizuje různé drobnosti. Stanovené výživné je tak spíše symbolické. Ve vztahu k otci bylo výživné vyměřeno rovněž s přihlédnutím ke stejným kritériím jako v případě matky, nicméně dalším podkladem pro rozhodování soudu byla i naprostá absence otce v péči o nezletilou.

38. Výrokem V pak soud konstatoval, že novým rozhodnutím doznaly změny původní rozsudky upravující péči o nezletilou a výživné stanovené otci.

39. O nákladech řízení účastníků (výrok VI) bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 23 z. ř. s., dle něhož bylo-li možné zahájit řízení i bez návrhu a v řízení ve statusových věcech manželských a partnerských, nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení podle výsledku řízení.

40. Nad rámec odůvodnění považuje soud za nutné konstatovat, že nynější nařízení ústavní výchovy nad nezletilou nemusí být rozhodnutím konečným. Nezletilá je spolu se svou sestrou zařazena do evidence pro náhradní rodinnou péči, kdy je prvořadým záměrem jejich společné umístění. Pokud by tento záměr nebyl uskutečnitelný, popř. by bylo zvažováno jejich rozdělení pro výkon náhradní rodinné péče, bylo by to pro soud signálem pro revizi tohoto rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje - Danuše Beneková.

Zároveň nelze nezmínit, že hlavním důvodem, proč soud musel o nezletilé takto rozhodnout, je způsoben přístupem obou rodičů k realizaci péče o nezletilou.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem prostřednictvím Okresního soudu v Mostě.

Nebude-li výživné, uložené tímto rozsudkem plněno dobrovolně, lze se domáhat plnění návrhem na výkon rozhodnutí nebo exekucí.

Soud nařídí výkon rozhodnutí uložením pokuty proti tomu, kdo neplní dobrovolně soudní rozhodnutí nebo soudem schválenou dohodu o péči o nezletilé dítě. Je-li to účelné, může rovněž nařídít první setkání s mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo nařídít povinnému setkání s odborníkem v oboru pedopsychologie. Zůstane-li postup soudu bezvýsledný nebo je-li po zahájení řízení z okolností případu zřejmé, že by tento postup zjevně nevedl ke splnění povinnosti, nařídí soud výkon rozhodnutí odnětím dítěte proti tomu, u koho dle rozhodnutí nebo dohody nemá být, a jeho předání tomu, komu bylo svěřeno.

Most 26. května 2023

Mgr. Jitka Hašlarová, v. r.
soudkyně